

32005R1889

25.11.2005.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 309/9

UREDBA (EZ) br. 1889/2005 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 26. listopada 2005.****o kontrolama gotovine koja se unosi u Zajednicu ili iznosi iz Zajednice**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegove članke 95. i 135.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije ⁽¹⁾,

nakon savjetovanja s Europskim gospodarskim i socijalnim odborom,

u skladu s postupkom utvrđenim u članku 251. Ugovora ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Jedna od zadaća Zajednice jest promicanje skladnog, uravnoteženog i održivog razvoja gospodarskih aktivnosti u području cijele Zajednice uspostavljanjem unutarnjeg tržišta te gospodarske i monetarne unije. U tu svrhu, unutarnje tržište obuhvaća područje bez unutarnjih granica na kojem je zajamčeno slobodno kretanje robe, osoba, usluga i kapitala.
- (2) Unošenje prihoda od protupravnih radnji u financijski sustav i ulaganja nakon njihovog pranja, šteti zdravom i održivom gospodarskom razvoju. Sukladno s tim, Direktiva Vijeća 91/308/EEZ od 10. lipnja 1991. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ⁽³⁾ uvela je na razini Zajednice, mehanizam za sprečavanje pranja novca, kojim se nadziru transakcije koje obavljaju kreditne i financijske institucije, kao i određene vrste zanimanja. Budući da postoji opasnost da će primjena tog mehanizma dovesti do povećanog kretanja gotovine u nedopuštene svrhe, Direktivu 91/308/EEZ bi trebalo dopuniti sustavom za kontrolu gotovine koja se unosi u Zajednicu ili iz nje iznosi.
- (3) Trenutačno se ovakvim sustavom kontrole koristi samo nekoliko država članica sukladno sa svojim nacionalnim zakonskim propisima. Razlike u zakonskim propisima

štetne su za ispravno funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Stoga bi osnovne elemente trebalo uskladiti na razini Zajednice kako bi se zajamčila ekvivalentna razina kontrole kretanja gotovine koja prelazi granice Zajednice. To usklađivanje ne bi trebalo, međutim, utjecati na mogućnost da države članice provode, sukladno sa postojećim odredbama Ugovora, nacionalnu kontrolu kretanja gotovine unutar Zajednice.

- (4) Treba također uzeti u obzir dopunske aktivnosti koje provode druga međunarodna tijela, a naročito Radna skupina za financijske mjere protiv pranja novca (FATF) koja je osnovana na sastanku na samitu skupine G7 održanom u Parizu 1989. FATF-ova Posebna preporuka IX. od 22. listopada 2004. poziva vlade da poduzmu odgovarajuće mjere za otkrivanje fizičkog kretanja gotovine, uključujući sustav prijavljivanja ili neku drugu obvezu objavljivanja.
- (5) Sukladno s tim, na gotovinu koju nosi fizička osoba koja ulazi u Zajednicu ili ju napušta trebalo bi primijeniti načelo obveznog prijavljivanja. Ovo bi načelo omogućilo carinskim tijelima prikupljanje podataka o takvim kretanjima gotovine te, gdje je to potrebno, prijenos tih podataka drugim tijelima. Carinska tijela prisutna su na granicama Zajednice gdje je kontrola najučinkovitija, a neke su već stekle praktična iskustva u tom području. Trebalo bi primjenjivati Uredbu Vijeća (EZ) br. 515/97 od 13. ožujka 1997. o međusobnoj uzajamnoj službenoj pomoći među upravnim tijelima država članica i suradnji s Komisijom u svrhu osiguravanja pravilne primjene zakona o carinskim i poljoprivrednim pitanjima ⁽⁴⁾. Ova bi uzajamna pomoć trebala osigurati kako ispravnu provedbu kontrole nad kretanjem gotovine, tako i prijenos podataka koji mogu pomoći u ostvarenju ciljeva Direktive 91/308/EEZ.
- (6) S obzirom na svoju preventivnu svrhu i odvratajući karakter, obvezu prijavljivanja trebalo bi ispunjavati prilikom ulaska u Zajednicu ili njenog napuštanja. Međutim, kako bi se djelovanje nadležnih tijela usredotočilo na kretanja značajnih gotovinskih iznosa, toj obvezi trebala bi podlijegati samo kretanja iznosa od 10 000 EUR ili više. Također, trebalo bi odrediti da se obveza prijavljivanja odnosi na fizičku osobu koja nosi gotovinu, bez obzira je li ista i vlasnik.
- (7) Za podatke koji se dostavljaju trebalo bi primjenjivati zajednički standard. To će nadležnim tijelima olakšati razmjenu podataka.

⁽¹⁾ SL C 227 E, 24.9.2002., str. 574.⁽²⁾ Mišljenje Europskog parlamenta od 15. svibnja 2003. (SL C 67 E, 17.3.2004., str. 259.), Zajedničko stajalište Vijeća od 17. veljače 2005. (SL C 144 E, 14.6.2005., str. 1.), Stajalište Europskog parlamenta od 8. lipnja 2005. i Odluka Vijeća od 12. srpnja 2005.⁽³⁾ SL L 166, 28.6.1991., str. 77. Direktiva kako je izmijenjena Direktivom 2001/97/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 344, 28.12.2001., str. 76.).⁽⁴⁾ SL L 82, 22.3.1997., str. 1. Uredba kako je izmijenjena Uredbom (EZ-a) br. 807/2003 (SL L 122, 16.5.2003., str. 36.).

(8) Poželjno je odrediti definicije potrebne za jednoznačno tumačenje ove Uredbe.

uniji i preuzetih u Povelji o temeljnim pravima Europske unije, a posebno u njezinom članku 8.,

(9) Podatke koje nadležna tijela prikupe temeljem ove Uredbe trebalo bi proslijediti tijelima iz članka 6. stavka 1. Direktive 91/308/EEZ.

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Cilj

(10) Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i slobodnom kretanju takvih podataka⁽¹⁾ i Uredba (EZ-a) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti osoba u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka⁽²⁾ odnose se na obradu osobnih podataka od strane nadležnih tijela država članica sukladno s ovom Uredbom.

1. Ova Uredba dopunjuje odredbe Direktive 91/308/EEZ o transakcijama koje obavljaju financijske i kreditne institucije i određena zanimanja, te utvrđuje usklađena pravila za kontrolu gotovine koja ulazi u Zajednicu ili je napušta, od strane nadležnih tijela.

2. Ova Uredba ne utječe na nacionalne mjere za kontrolu kretanja gotovine unutar Zajednice pod uvjetom da su te mjere poduzete sukladno s člankom 58. Ugovora.

Članak 2.

Definicije

(11) Kada postoje naznake da se gotovina odnosi na bilo koju protupravnu radnju u smislu Direktive 91/308/EEZ povezanu s kretanjem gotovine, podaci prikupljeni temeljem ove Uredbe od strane nadležnih tijela mogu se proslijediti nadležnim tijelima drugih država članica i/ili Komisiji. Također, trebalo bi predvidjeti da se određeni podaci prenose kad postoje naznake o kretanjima gotovine i u iznosima manjim od praga određenog u ovoj Uredbi.

U smislu ove Uredbe:

1. „nadležna tijela” znači: carinska tijela država članica ili bilo koja druga tijela ovlaštena od strane država članica za primjenu ove Uredbe;

(12) Nadležnim tijelima trebalo bi dati ovlaštenja za provedbu učinkovite kontrole nad kretanjima gotovine.

2. „gotovina” znači:

(a) prenosivi instrumenti na donositelja uključujući instrumente plaćanja koji glase na donositelja, kao što su putnički čekovi, prenosivi instrumenti (uključujući čekove, zadužnice i platne naloge) koji glase na donositelja ili su indosirani bez ograničenja, izdani na fiktivnog primatelja ili su sastavljeni u nekom drugom obliku koji omogućuje prijenos prava vlasništva na tom instrumentu prilikom isporuke, te nepopunjene, ali potpisane instrumente (uključujući čekove, zadužnice i platne naloge) na kojima nije navedeno ime primatelja;

(13) Ovlaštenja nadležnih tijela trebalo bi upotpuniti obvezom država članica da utvrde sankcije. Međutim, sankcije bi trebalo izricati samo u slučaju neprijavlivanja sukladno s ovom Uredbom.

(b) gotov novac (novčanice i kovanice u opticaju kao sredstvo plaćanja).

(14) Budući da cilj ove Uredbe nije moguće dostatno ostvariti na razini pojedinih država članica i da je, s obzirom na prekogranični karakter pranja novca na području unutarnjeg tržišta, taj cilj moguće bolje ostvariti na razini Zajednice, Zajednica može usvojiti mjere, sukladno s načelom supsidijarnosti koje je opisano u članku 5. Ugovora. Sukladno s načelom proporcionalnosti, opisanom u navedenom članku, ova se Uredba ograničava samo na ono što je potrebno za ostvarenje tog cilja.

Članak 3.

Obveza prijavljivanja

(15) Ova Uredba poštuje temeljna prava i pridržava se načela priznatih u članku 6. stavku 2. Ugovora o Europskoj

1. Svaka fizička osoba koja ulazi u Zajednicu ili je napušta, a nosi gotovinu u vrijednosti od 10 000 EUR ili više, prijavljuje taj iznos nadležnim tijelima države članice preko koje ulazi u Zajednicu ili je napušta, sukladno s ovom Uredbom. Obveza prijavljivanja nije ispunjena ako su dani podaci netočni ili nepotpuni.

⁽¹⁾ SL L 281, 23.11.1995., str. 31. Direktiva kako je izmijenjena Uredbom (EZ-a) br. 1882/2003 (SL L 284, 31.10.2003., str. 1.).

⁽²⁾ SL L 8, 12.1.2001., str. 1.

2. Prijava iz stavka 1. sadrži podatke o:
- (a) podnositelju, uključujući puno ime, datum i mjesto rođenja, te državljanstvo;
 - (b) vlasniku gotovine;
 - (c) predviđenom primatelju gotovine;
 - (d) iznosu i vrsti gotovine;
 - (e) podrijetlu i namjeni gotovine;
 - (f) smjeru putovanja;
 - (g) prijevoznom sredstvu.

3. Podaci se dostavljaju pisano, usmeno ili elektronički, o čemu odlučuje država članica iz stavka 1. Međutim, ako podnositelj to zatraži, ima pravo dostaviti podatke u pisanom obliku. Ako je podnesena pisana prijava, ovjerena kopija dostavlja se podnositelju na njegov zahtjev.

Članak 4.

Ovlasti nadležnog tijela

1. Kako bi se provjerilo poštovanje obveze prijavljivanja utvrđene u članku 3., službenici nadležnih tijela ovlašteni su, sukladno s uvjetima utvrđenim u nacionalnom zakonodavstvu, obavljati kontrole fizičkih osoba, njihove prtljage i njihovih prijevoznih sredstava.

2. Kod nepoštovanja obveze prijavljivanja iz članka 3., gotovina može biti zadržana temeljem upravne odluke koja je donesena u skladu s uvjetima utvrđenim u nacionalnom zakonodavstvu.

Članak 5.

Bilježenje i obrada podataka

1. Podatke dobivene sukladno s člankom 3. i/ili člankom 4. bilježe i obrađuju nadležna tijela država članica iz članka 3. stavka 1., te ih stavljaju na raspolaganje tijelima te države članice navedenim u članku 6. stavku 1. Direktive 91/308/EEZ.

2. Kada se kontrolama predviđenim u članku 4. utvrdi da fizička osoba ulazi u Zajednicu ili je napušta s iznosima gotovine koji su ispod praga utvrđenog u članku 3., te ako postoje

naznake nezakonitih aktivnosti povezanih s kretanjem gotovine, kako je navedeno u Direktivi 91/308/EEZ, ti podaci, puno ime, datum i mjesto rođenja te državljanstvo dotične osobe, kao i pojedinosti o korištenom prijevoznom sredstvu mogu također bilježiti i obraditi nadležna tijela države članice iz članka 3. stavka 1. i staviti ih na raspolaganje tijelima te države članice koja su navedena u članku 6. stavku 1. Direktive 91/308/EEZ.

Članak 6.

Razmjena podataka

1. Kada postoje naznake da je gotovina povezana s bilo kakvom nezakonitom aktivnosti povezanom s kretanjem gotovine, kako je navedeno u Direktivi 91/308/EEZ, podaci dobiveni kroz prijavu iz članka 3. ili kontrole predviđene u članku 4. mogu biti proslijeđeni nadležnim tijelima u drugim državama članicama.

Uredba (EZ) br. 515/97 primjenjuje se *mutatis mutandis*.

2. Kada postoje naznake da gotovina uključuje prihode od prijevare ili neke druge nezakonite aktivnosti koje negativno utječu na financijske interese Zajednice, takvi podaci dostavljaju se i Komisiji.

Članak 7.

Razmjena podataka s trećim zemljama

U okviru uzajamne upravne pomoći, države članice ili Komisija mogu prosljeđiti podatke pribavljene temeljem ove Uredbe trećim zemljama, podložno suglasnosti nadležnih tijela koja su prikupila podatke sukladno s člankom 3. i/ili člankom 4., te uz poštovanje mjerodavnih propisa na nacionalnoj razini ili na razini Zajednice o prijenosu osobnih podataka trećim zemljama. Države članice obavješćuju Komisiju o takvim razmjenama podataka kada je to od posebnog značaja za provedbu ove Uredbe.

Članak 8.

Obveza čuvanja profesionalne tajne

Svi podaci koji su povjerljivi po svojoj prirodi ili su dostavljeni na povjerljiv način podliježu obvezi čuvanja profesionalne tajne. Nadležna tijela ne objavljuju takve podatke bez izričite suglasnosti osobe ili tijela koje ih je dostavilo. Međutim, prijenos takvih podataka dopušten je ako su nadležna tijela to obvezna učiniti prema važećim propisima, a naročito ako su u vezi s nekim sudskim postupkom. Svako objavljivanje ili prijenos podataka mora biti potpuno u skladu s važećim odredbama o zaštiti podataka, a posebno Direktive 95/46/EZ i Uredbe (EZ)-a br. 45/2001.

*Članak 9.***Sankcije**

1. Svaka država članica uvodi sankcije koje se primjenjuju kod nepoštovanja obveze prijavljivanja utvrđene u članku 3. Te sankcije moraju biti djelotvorne, razmjerne i odvraćajuće.

2. Do 15. lipnja 2007. države članice će Komisiju obavijestiti o sankcijama koje se primjenjuju u slučaju nepoštovanja obveze prijavljivanja utvrđene u članku 3.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 26. listopada 2005.

Za Europski parlament
Predsjednik
J. BORRELL FONTELLES

*Članak 10.***Ocjena**

Komisija podnosi Europskom parlamentu i Vijeću izvještaj o primjeni ove Uredbe četiri godine nakon njenog stupanja na snagu.

*Članak 11.***Stupanje na snagu**

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ona se primjenjuje od 15. lipnja 2007.

Za Vijeće
Predsjednik
D. ALEXANDER
